

LABour

ΑΓΩΝΙΣΤΙΚΗ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ

«Η Παιδεία είναι η μεγαλύτερη επένδυση που μπορούμε να κάνουμε για τη χώρα, στοχεύουμε σε ένα νέο παραγωγικό μοντέλο». Με αυτή τη δήλωση παρέλαβε το υπουργείο παιδείας η νέα υπουργός της ΝΔ η οποία συνεχίζοντας το έργο που χάραξε ο ΣΥΡΙΖΑ με το νόμο Γαβρόγλου που θεμελίωσε ως βασική πηγή χρηματοδότησης το άνοιγμα των Ιδρυμάτων στην «ελεύθερη αγορά», τώρα έρχεται η νέα κυβέρνηση να υλοποιήσει και να ολοκληρώσει την επιχειρηματοποίηση της παιδείας και της έρευνας σύμφωνα πάντα με ότι επιτάσσει ο διεθνής Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας (ΟΟΣΑ). Αυτό επιτάσσει έρευνα υποταγμένη στις ανάγκες της αγοράς αλλά και σχολεία προθάλαμους και εργοστάσια παραγωγής ανθρώπινου δυναμικού με κατακερματισμένες και εξειδικευμένες ικανότητες. Η έρευνα λοιπόν μαζί με τη παιδεία πρέπει να δουλεύουν

σαν μια καλολαδομένη μηχανή και χέρι με χέρι με την κερδοφορία και τις επιχειρήσεις.

Και πως θα γίνει αυτό; Τα πρώτα βήματα της υλοποίησης έχουν ήδη ξεκινήσει ειδικά στην τριτοβάθμια με τα πρώτα δείγματα γραφής:

1. προσέλκυση νέων πόρων, πέραν της κρατικής χρηματοδότησης. Σχήματα ΣΔΙΤ για ιδιωτικές εστίες, χορηγίες από τους “ευεργέτες” μας, πατέντες, έσοδα από spin-off
2. αναθεώρηση του άρθρου 16 για ίδρυση ιδιωτικών πανεπιστημίων
3. νέος νόμος πλαίσιο με κατάργηση ασύλου, νέα συμβούλια ιδρύματος, όριο φοίτησης ν+2, βάση εισαγωγής από τα ιδρύματα κ.α.
4. πρακτική άσκηση μέσω συνεργασιών ιδρυμάτων με τοπικές επιχειρήσεις, ταχύρρυθμα προγράμματα κατάρτισης
5. αλλαγές στο πλαίσιο λειτουργίας των ΕΛΚΕ (δδλ ιδιωτικού δικαίου), δυνατότητα απευθείας σύναψης συμβάσεων μεταξύ ιδρυμάτων και επιχειρήσεων για “διάχυση” ερευνητικών αποτελεσμάτων

Από τις πρώτες μεταρρυθμίσεις που ανακοίνωσε η κυβέρνηση ΝΔ είναι η μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ) από το πρώην Υπουργείο Παιδείας στο Υπουργείο Ανάπτυξης και επενδύσεων. Η προσπάθεια της νέας κυβέρνησης να διαχωρίσει τον κλάδο της έρευνας από τον εκπαιδευτικό και πανεπιστημιακό επέφερε κύμα αντιδράσεων από τους ίδιους τους εμπλεκόμενους των φορέων, τους νέους ερευνητές και την πανεπιστημιακή κοινότητα. Ο σύλλογος Ελλήνων Ερευνητών καθώς και η Πανελλήνια Ομοσπονδία Εργαζομένων Ερευνητικών Κέντρων και Ιδρυμάτων (ΠΟΕΕΚ-Ι) σε δελτία τύπου αναφέρουν την κατηγορηματική αντίθεση τους στην μεταφορά της έρευνας στο Υπουργείο ανάπτυξης και την αποκοπή της από την εκπαίδευση. Από την άλλη, αξίζει να σχολιάσουμε την ανακοίνωση του Συλλόγου εργαζομένων της ΓΓΕΤ, η οποία χαιρετίζει την αλλαγή υπουργείου επειδή όπως αναφέρουν ευθυγραμμίζεται με το σχεδιασμό του ΣΕΒ (!). Πέρα από το σε ποιο υπουργείο θα υπάγεται η έρευνα, οφείλουμε να δούμε την εικόνα στη συνέχεια της και όχι αποσπασματικά. Η κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, συνεχίζοντας τον σχεδιασμό όλων των προηγούμενων κυβερνήσεων, έθεσε τα θεμέλια για τη κατευθυνόμενη έρευνα, πιστή στις επιταγές της ΕΕ, του ΝΑΤΟ αλλά και του ντόπιου κεφαλαίου. Ενιαίος χώρος έρευνας και εκπαίδευσης για να γίνεται πιο εύκολη και άμεση η εκμετάλλευση ερευνητών – υποψήφιων διδακτόρων, αλλά και (μεταπτυχιακών) φοιτητών. Αυτό ορίζουν οι απεριόριστες διευκολύνσεις σε εταιρίες, τα στραβά μάτια σε spin-off από τη Φαρμακευτική Αθηνών μέχρι το Πολυτεχνείο και τη Γεωπονική, υποτροφίες ψίχουλα (με συναδέλφους μας να έχουν ακόμα και ένα χρόνο να πληρωθούν!), αλλαγές fast track στα προγράμματα σπουδών για να γίνουν πιο «ανταγωνιστικά», και η ιστορία δεν έχει τελειωμό. Άρα ανεξάρτητα από το σε ποιο υπουργείο υπάγεται η έρευνα στην Ευρώπη και το αν θυμίζει πιο

πολύ R&D επιχείρησης ή παιδομάζωμα φοιτητών για να γίνουν οι λατζιέριδες στα ερευνητικά για το NATO και την ΕΕ, απέναντί μας έχουμε τις δύο όψεις του ίδιου νομίσματος. Παρ' όλ' αυτά δεν μπορούμε παρά να αναγνωρίσουμε ότι ο δρόμος για ενιαία έρευνα και παιδεία για τις κοινωνικές ανάγκες, πάνω στις υπαρκτές δυνατότητες της εποχής περνάει μέσα όχι απλά από τη σύνδεση παιδείας και έρευνας αλλά από την ενοποίησή τους.

Εξάλλου ο διαχωρισμός αυτός θα έχει ως αποτέλεσμα τη διάσπαση των ίδιων των εργαζομένων που θα βρίσκονται υπό το ίδιο έργο αλλά κάτω από τον έλεγχο διαφορετικού υπουργείου οπότε και με διαφορετικά προνόμια και εναλλακτικές, με διαφορετικό εργασιακό καθεστώς. Επιμέρους κατακερματισμός δηλαδή των εργαζόμενων στην έρευνα, όχι μόνο με βάση τον τίτλο (ερευνητής / υποψήφιος διδάκτορας / μεταπτυχιακός φοιτητής), όχι μόνο με βάση την εργασιακή σχέση (σύμβαση εργασίας (για τους ελάχιστους τυχερούς!!!) / μπλοκάκι / απλήρωτη δουλειά με προσευχές για υποτροφία) αλλά και με βάση το υπουργείο στο οποίο υπάγεται! Τι θα γίνει με το εκπαιδευτικό έργο που ήδη επιτελείται στα ΕΚ τόσο μέσω των διατμηματικών μεταπτυχιακών σπουδών όσο και με την ολοκλήρωση διπλωματικών, μεταπτυχιακών και διδακτορικών; Αντίστοιχα τι θα γίνει με την έρευνα που πραγματοποιείται στα Πανεπιστήμια και με τους συναδέλφους μας που όχι απλά εκτελούν ερευνητικό έργο αλλά και διδακτικό;

Μπορεί ο ΣΥΡΙΖΑ και η ΝΔ να δίνουν ακαδημαϊκούς τίτλους και διδακτορικά σε παπάδες (Ανθιμος) και εφοπλιστές (Βαρδινογιάννη) και να θέλουν ιεροδιδάσκαλους στα σχολεία, αντί για δασκάλους, που θα εκπαιδεύουν τα παιδιά μας όμως αυτό δεν είναι η παιδεία που θέλουμε ούτε η κοινωνική έρευνα με επίκεντρο τον άνθρωπο και το περιβάλλον. Αν και το μεγαλύτερο πρόβλημα για τους νέους υπουργούς παιδείας φαίνεται πως είναι το πανεπιστημιακό άσυλο, που η κατάργηση του θα σημάνει την κατάρριψη κάθε είδους ακαδημαϊκής και κοινωνικής δημοκρατίας και ελευθερίας, με ταυτόχρονο πράσινο φως και άσυλο στις επιχειρήσεις και τις εταιρίες να εκμεταλλεύονται τους πόρους του δημοσίου, τα πραγματικά προβλήματα τα χειρίζονται μάλλον το υπουργείο ανάπτυξης και ο ΟΟΣΑ.

Το καπιταλιστικό πρόσωπο της παιδείας και της έρευνας που επιβάλει η ΝΔ ανοίγει το δρόμο σε επιχειρήσεις και spin off να χρησιμοποιούν τον χώρο των Πανεπιστημίων και να εκμεταλλεύονται τεχνολογικό εξοπλισμό χωρίς να επιστρέφουν τίποτα πίσω, παρά μόνο δίνοντας ένα (και αν) χαρτζιλίκι σε εργαζόμενους - φοιτητές - ερευνητές που απασχολούν. Άρα είμαστε αντιμέτωποι με μια πολιτική που έρχεται όχι απλά να επικυρώσει την άμεση σχέση αγοράς - έρευνας - εκπαίδευσης, αλλά και να εντείνει, με προφανές συνέπεις για τους εργαζόμενους και τους φοιτητές.

Τα παραπάνω δημιουργούν ένα ξεκάθαρο ταξικό και καπιταλιστικό τοπίο στο χώρο της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας. Θα νικήσει ο πιο ισχυρός. Κατάφερε το ίδρυμα/τμήμα/εργαστήριο να προσελκύσει ιδιωτικά κεφάλαια; Πολύ ωραία, θα μπορέσει να πληρώσει τους -κακοπληρωμένους- εργαζόμενους, να πάρει αναλώσιμα, τα μαθήματα που προσφέρει θα μείνουν στο πρόγραμμα σπουδών κτλ. Δεν κατάφερε; Λυπούμαστε πολύ, ή αλλάζετε αντικείμενο που να είναι περιζήτητο στην αγορά ή μαραζώνετε. Και τι θα γίνει με τις "μη ανταγωνιστικές" επιστήμες; Τι θα γίνει με μικρότερα τμήματα της περιφέρειας; Μάλλον αν μια μελέτη δεν καταφέρει να αποδώσει κέρδος σε βραχυπρόθεσμο ή μεσοπρόθεσμο διάστημα δεν θεωρείται έρευνα, αλλά χαμένος χρόνος. Αυτή είναι η πρόοδος και το όραμα που ευαγγελίζονται λοιπόν: όχι απλά έρευνα για τις ανάγκες της αγοράς αλλά έρευνα κομμάτι της αγοράς. Ή η έρευνα θα πραγματοποιείται με βάση τις κοινωνικές ανάγκες και τα αποτελέσματά της θα επιστρέφουν στο κοινωνικό σύνολο, ή θα συνεχίζουμε τη λάντζα για να πλουτίζουν αυτοί, ενώ ρίχνουμε συνέχεια το νόμισμα για να δούμε σε ποιο υπουργείο θα υπαγόμαστε αυτή τη φορά.

Θα μας βρουν απέναντί τους σε κάθε τους βήμα! Όλους εμάς, εργαζόμενους/ες, στον κλάδο της έρευνας, που βλέπουμε καθημερινά τις απέραντες δυνατότητες της εποχής μας, αλλά και που βιώνουμε τον ίδιο εργασιακό μεσαίωνα με τον υπόλοιπο κόσμο της εργασίας.